

En ung Moder.

— at —

Emile Nisbourg.

Udsat fra Kunst af M. . . .

— at —

Den smukke Frans.

(Fortset.)

„Na, du maa sikkert mere end en Gang have set ham drive om uden for jert Hus.“

„Nej, det har jeg ikke. Men du siger jo ikke hans Navn.“

„Det er Nelskarlen paa Enggaarden.“

„Den smukke Frans?“

„Ja.“

„Na, han tænker vist ikke paa vor Datter.“

„Julie, vil du svare mig ærlig og oprigtig?“

„Du ved da, at jeg er ærlig nok.“

„Du ved altsaa ikke det mindste?“

„Jeg forstaa dig ikke.“

„Du ved ikke, hvad der er sket, og hvad alle Folk taler om?“

„Hvad mener du, Margrete?“

„Du gjør mig helt forvirret. Maaſte burde jeg slet ikke have talt herom til dig. Dog maa jeg heller, ja, jeg maa hellere sige dig, hvorledes det hænger sammen.“

„Julie, jeg er næppe et Aar ældre end du, vi har leget sammen som Børn og har altid været gode Venner. Bliv ikke vred over, hvad jeg nu har at sige. Jeg vilde blive meget bedrøvet, hvis du troede, at jeg sagde det i en ond Hensigt.“

„Men hvorfor bruger du saa mange Omvendte? Jeg ved godt, at du er min Veninde og en brav Kvinde. Hvad vil du sige? Skænd dig, Margrete!“

„Nuvel, Julie, din Datter og den smukke Frans holder Stævnenheder.“

Madam Lucotte blegede ved disse Ord.

„Hvem siger det?“ spurgte hun.

„Folk siger det.“

„Na, Folk, og du antager, hvad Folk siger.“

„Ja, for at du kan vide, hvorledes Sagen forholder sig.“

„Jeg foragter Vagvaskelse og Vagvaskere.“

„Det er ingen Vagvaskelse, Julie.“

„Min Datter er en dygtig Eypige, og hun er smuk; der er dem, som er skynge paa hende af den Grund og som misander os, at vi med vore smaa Indtægter dog har det lunt og godt inden Døre. Selv de, der aldrig siger nogen noget paa, skal nok blive Gjenstand for de onde Tungers Snak. I Dag gaar det ud over Felicia, i Morgen over en anden.“

„Julie, jeg maa helst ikke tale mere med dig om denne Sag.“

„Jo, tvært imod, du maa endelig fortælle mig alt, hvad du ved, og hvad du har hørt Folk sige. Dig vil jeg høre, fordi du er min Veninde; en anden skalde det komme dyrt til at haa, naar hun tale ondt om min Datter. Na, hvad siger man saa mere, Margrete?“

„At Nelskarlen er din Datters Elsker.“

„Na, hvor skæbnigt!“ udbrød Mo'r Lucotte. Hendes Dine flammede, og hun rystede af Vrede.

„Na, Julie, du maa tage det lidt mere rolig.“

„Man paasaa, at min Datter opfører sig slet, at hun har en Elsker! Tror du ogsaa det, Margrete?“

„Dinster du, at jeg skal give et oprigtigt Svar?“

„Ja naturligvis.“

„Jeg tror, at det er sandt.“

„Na Gud!“ udbrød den stakkels Moder som bedrøvet og førte begge Hænderne op til Halsen, som om hun vilde fjerne noget, der var ved at kvæle hende. Med vidt opspilede Dine stirrede hun paa sin Veninde.

Margrete vedblev:

„Julie, intet er saa galt, at der ikke kan raades Vob derpaa. Men det maa du og Lucotte sørge for.“

Man har allerede i længere Tid anset Uraad i Manersville. Man lagde Mærke til, at den smukke Frans, som før næsten aldrig kom til Landsbyen, nu indfandt sig der hvert Djeblit.

Han vidste altid, hos hvem din Datter arbejdede og fandt altid et Baaftud til at komme ind i det Hus; saa skulde han tale om Kvægspriserne eller om Høet eller om andet Høderstof. Han fik altid Lejlighed til at tale med Felicia og hviste nogle Ord til hende.

Han, som før aldrig gik i Kirke, kom nu næsten hver Søndag til Højmesse for at træffe sammen med Felicia efter Gudstjenesten. Han hilste paa hende og henvendte nogle Ord til hende, men saa sagte, at ingen kunde høre, hvad han sagde.

Som jeg før sagde, har man ogsaa set ham liste omkring uden for jert Hus i Steden for at gaa den lige Vej ind ad Døren, som en ærlig Karl med reelle Hensigter vilde have gjort.

Mo'r Lucotte lyttede i den frygteligste Angst til Venindens Ord.

„Men alt dette,“ sagde hun, „bevise ikke, at Felicia laante Døe til den smukke Frans' Ord og opmuntrede ham til at løbe efter hende.“

„Vent kun lidt, jeg er endnu ikke færdig. En Gang overraskede man dem ude i Skoven en Søndag Eftermiddag. De var ikke spaserende der ud for at plukke Jordbær, hvis Tid var forbi, ikke heller for at knulle Nøkker, som endnu ikke var modne.“

En anden Søndag traf man dem ude i en Kornmark, hvor de ikke morede sig med at plukke Kornblomster og Valeruer.“

Den uheldige Julie var som himmelfalden.

„Na, Gud, er det muligt?“ mumlede hun.

„Det er det, Julie; du har andet at gjøre. Den gamle Mo'r fremtint — —“

„Hvad siger hun?“ spurgte Julie afbrudende; „hun har en rigtig Hjugometunge.“

„Om Natten strejfer hun om paa Markerne og rapser Kartoffer og Kær. Hun forsikrer at hun en Nat, omtrent Klotten er, har set Felicia gaa op igennem Haven til jert Hus med et Udseende, som om hun var dandvittig.“

„Det er jo galt!“ udbrød Mo'r Lucotte.

„Og den gamle Kone siger saa med sit ondskabsfulde Smil:

„Nu ved jeg hvorfra hun kom!“

„Margrete, alt dette er forfærdeligt, og hvis det var sandt — —. Men der er endnu intet, som bevise, at denne ondskabsfulde Snak ikke er ren Vagvaskelse.“

„Des værre er det et saadant Bevis, min stakkels Veninde, og det er kun paa Grund af din blinde Tillid til Felicia, at du endnu ikke har set, hvad der er isjuefaldende for alle andre Mennesker.“

„Men Gud, hvad mener du?“

„Betragt i Aften din Datter nøje og undersøg hendes Stikelse, saa vil du saa Syn paa Sagen.“

„Ti lille! Min Datter skulde være frugtommelig!“

„Ja, det er den sørgelige Sandhed.“

Den stakkels Moder flammede og udstødte et dybt Suk; der kom ligesom et Daagelør for hendes Dine, og hun saldt bevidstløs til Jorden.

Hendes Veninde skyndte sig med at yde den nødvendige Hjælp.

Da den uheldige Kvinde var kommen til sig selv igjen, betragtede de to Veninder hinanden og brast i Graad.

„Julie,“ sagde Margrete, „jeg har allerede i nogle Dage vidst dette. I Dag tog jeg mod til mig for at fortælle dig det, og det kneb for mig, maa du tro. Jeg vidste jo, hvor nær til Hjertet det vilde gaa dig. Na, du er maaſte vred paa mig, fordi jeg ikke kunde tie stille.“

„Nej, Margrete, var ikke bange derfor,“ svarede Julie sørgmodigheds, „jeg talter dig tvært imod derfor. Jeg vilde snart have faaet Nys om vor Ulykke ad anden Vej; det var et mindre haardt Stød at høre Sandheden af din egen Mund.“

„Stakkels Julie!“

„Vi har spildt megen Tid, Margrete, og vi faar Betaaling for at arbejde. Lad os nu gaa til det igjen.“

Og med seberagtigt Hovværk gav hun sig atter til at rive Planterne op i Haandfuldevis.

Men hun var ikke oplagt til at arbejde; hendes Tanker var andensteds.

Et Djeblit efter rejste hun sig fra sin knælende Stilling og sagde:

„Jeg kan ikke mere!“

Og hun tilføjede:

„Jeg føler mig ikke vel, det vil ikke være mig muligt at arbejde hele Dagen, jeg vil gaa hjem. Konen spørger naturligtvis, hvor jeg er bleven af, men saa kan du blot sige, at jeg sit et pludseligt Udbesindelse.“

„Ja, det skal jeg nok sige, det er jo da ogsaa sandt nok. Men Julie, sig endnu en Gang, at du slet ikke er vred paa mig.“

Julie lagde Armene om sin gamle Venindes Hals og kysede hende.

„Na, du er altid saa god, Julie. Men jeg har endnu et at bede dig om.“

„Hvad er det?“

„Vær ikke for haard imod din Datter.“

Mo'r Lucotte svarede med sraalende Dine:

„Du har aldrig haft Børn, og du ved ikke, hvad en Moder føler, og hvor megen Overbærenhed, Tilgivelse og Barmhjertighed hendes Hjerte rummer.“

Med disse Ord kastede hun den Bunte Hør fra sig, som hun holdt i Haanden, og gik sin Vej.

X.

Moderen og Faderen.

Denne Dag var Felicia ikke gaaet paa Arbejde. Hun syede hjemme, hvad der undertiden hændte, naar hun havde noget at sy for et Hus i et af Naboegnene.

Hun havde forrettet det huslige Arbejdet om Morgenen og havde ogsaa paataget sig at lave Aftensmaden.

Alt imedens hun arbejdede, sukkede hun dybt, og Taarerne rullede ned over hendes Kinder. Hun tænkte paa sin sørgelige Skæbne og paa de trange Tider, som snart ventede hende.

Da hendes Moder henimod Klotten tre om Eftermiddagen viste sig, blev hun forfærdet, thi hun kunde nok skjonne, at der maatte være noget ualmindeligt, og Moderen var dødsbleg og saa meget lidende ud.

„Moder,“ sagde hun med usikker Stemme, „hvad er der i Vejen, er du syg?“

„Nej, det er ikke det, der er i Vejen med mig, Felicia.“

Og hun betragtede med et skarpt og ransagende Blik Datteren, som havde rejst sig og gik hende i Møde.

„Hvor du dog ser stivt paa mig,“ sagde den stakkels Pige.

Moderen rystede paa Hovedet og sukkede.

„Jeg ser saa stivt paa dig,“ svarede hun, for at forvise mig om Sandheden af noget, som er blevet mig fortalt. Og jeg ser nu, at jeg altsaa længe har gaaet med et Bind for Dine.“

Den unge Pige rødmede dybt og bøjede Hovedet.

„Saaledes har du kunnet bebruge din Fader og mig, Felicia; du har ikke forstjent den Tillid, som vi har vist dig. Ulykkelig Pige!“

„Ja, ulykkelig er jeg,“ svarede den stakkels Felicia.

„Hvorfor henvendte du dig ikke til mig, da Frans Lambert, det slette Menneske, først begyndte at tale til dig paa en Maade, som han ikke burde? Hvorfor har du ikke fortalt mig det mindste? Hvad er en Moder ellers til, naar hun ikke skal vade, beskytte og forsvare sit Barn? Na, hvis jeg havde været streng imod dig, hvis jeg ikke elskede dig, saa var det noget andet, saa kunde jeg forstaa det. Men jeg har været en kjærlig Moder, ja, altsaa kjærlig, for minskjærlighed var blind — —“

Nu er Ulykken sket, og den rammer ogsaa dine Forældre tungt.

Dit Hjeltrin er almindelig bekendt, og man taler derom. Du kan ikke længere skjule din Skam, og snart vil den være bekendt for hele Sognet!“

„Na, Moder, Moder,“ udbrød den uheldige Pige med skjælvende Røst.

Og hun brast i Graad.

Moderen gav sig ogsaa til at græde.

Hun greb Datterens Arm, fik hende til at sætte sig, satte sig ved Siden af hende og sagde efter et Djeblits Tavshed:

„Det er vel paa Enggaarden, at du har lært den smukke Frans at kjende?“

„Ja.“

„Hvad sagde han til dig?“

„Det hulser jeg ikke.“

„Hvorfor har du ikke fortalt mig det mindste herom.“

„Allerede den tredje Dag, jeg syede paa Enggaarden, skete Ulykken; men jeg havde ikke Mod til at fortælle dig det. Om Formiddagen havde han talt til mig og gjort et ganske befyndeligt Indtryk paa mig; om Aftenen ventede han paa mig paa Vejen. Han tog mig i sine Arme og slæbte mig ned til Aaen; men jeg har kun et meget forvirret Minde om, hvad der skete den Aften.“

„Men raabte du da ikke om Hjælp, satte du dig ikke til Modvæge?“

„Det kunde jeg ikke.“

„Hvad kunde du ikke?“

„Jeg var helt bedrøvet, som lammet.“

„Havde han da helt forfærdet dig?“

„Ja, han havde virkelig forfærdet mig.“

„Han havde kun talt en Gang med dig, og du elskede ham allerede.“

„Nej, jeg elskede ham ikke!“

„Du elskede ham ikke, og dog gav du dig hen til ham!“

„Jeg gav mig ikke hen til ham, han tog mig.“

„Han brugte altsaa Magt?“

„Nej, for jeg satte mig ikke til Modvæge.“

„Dine Soar forfærdet mig, og jeg kan ikke forstaa dem.“

„Alt, jeg kan selv ikke forklare mig, hvad der skete.“

„Jeg mindes, at du en Aften kom hjem meget sent; det var en Jorbdag Aften.“

„Ja.“

„Næste Morgen syntes jeg, at du var saa underlig, og jeg var meget bekymret derover.“

„Jeg var forfærdet over, hvad der var sket og syntes, at jeg aldrig kunde forvinde min Skam.“

„Na, det var galt, at jeg ikke blev ved at spørge dig ud og tvang dig til at sige alt. Naar jeg havde trængt alvorlig ind paa dig, vilde du saa have tilstaaet dit Hjeltrin, Felicia.“

„Det kan være, men jeg tror næsten at jeg vilde have fortiet det.“

„Hvor for?“

„Det kan jeg ikke sige.“

„Kan du ikke sige det?“

„Jeg turde ikke sige det.“

„Men Felicia, jeg kjender dig ikke igjen.“

„Alt, jeg kjender ikke længere mig selv,“ udbrød den unge Pige hullende.“

Moderen ventede, til hun var bleven lidt roligere; derpaa sagde hun:

„Det var den smukke Frans, vi skulde tale om. Det var altsaa først efter Ulykken var sket, at du kom til at elskede din Forsøker?“

„Nej, jeg elsker ham ikke, jeg elsker ham ikke!“

Moderen saa forvirret paa sin Datter.

„Hvad siger du, elsker du ham ikke?“

„Nej, jeg elsker ham slet ikke,“ udbrød Felicia lidenskabelig.

Den stakkels Moder løstede Armene mod Himlen, betragtede sit uheldige Barn med et forvildet Blik og sagde:

„Og alligevel holdt I Stævnenheder.“

„Det var ham, som satte mig Stævne.“

„Men du gif dig dog derhen.“

„Ja, mod min Vilje.“

„Hvad siger du!“

„Mod min Vilje, Moder. Jeg vidste godt, at det var urigtigt; men han forlangte det, og jeg adlød ham. Jeg blev af en uimodstaaelig magt hændragen til ham.“

„Gif du om Natten til Stævnenheder med ham?“

„Ja, undertiden gif jeg ud om Natten, mens du og Fader var.“

„Jeg kan næsten ikke faa mig til at tro, hvad du siger? Du gif ud om Natten! Og der var ikke noget, som holdt dig tilbage?“

„Nej.“

„Var du ikke bange?“

„Nej.“

„Og en Gang for at blive overrasket af din Fader eller af mig?“

„Det tænkte jeg ikke paa.“

„Tænkte du heller ikke paa den store Sorg, du voldte os eller paa den dybe Smerte, vi maatte føle, naar vi fik at vide, hvorledes du opførte dig?“

„Jo, det tænkte jeg paa, naar jeg ikke var sammen med ham, og naar jeg for en Stund var bleven Herre over mig selv. Jeg kan ikke beskrive, hvor jeg da habede ham, og hvor forvildet jeg var. Det forekom mig, som om jeg stod ved Randen af en dyb Afgrund, jeg grad bitterlig og forbandede min usalige Tilværelse. Du kan ikke være strengere imod din uheldigere Datter, end jeg har været mod mig

selv. Mere end en Gang har jeg tænkt paa at berøve mig Livet.“

„Hvad siger du!“

„Ja, at gjøre Ende paa mit Liv.“

„Ulykkelige Barn.“

„Døden stod for mig som en Befrielse; paa den Maade vilde jeg undfly Vanære og Skam. Jeg tog mig ikke af Dage, hvorfor? Felicia af, at jeg skulde være Moder, afholde mig derfra.“

Madam Lucotte greb Felicias Hænder, trykkede dem rørt og sagde med skjælvende Stemme:

„Felicia, du vil sikkert blive strengt bedømt af andre; men jeg, din Moder fordømmer dig ikke; de Ord, som du nu udtalte, skænter dig min Tilgivelse.“

„Na, Moder,“ udbrød den unge Pige hullende, „du vil ikke fordømme mig, men aldrig kan jeg tilgive mig selv.“

„Lad os begge tage os sammen, kjære Barn. Jeg vil troste og støtte dig, og vi vil græde i Forening.“

„Felicia kysede sin Moder paa Haanden og sagde:

„Min Kjærlighed og Deltagelse gjør mig usigelig god; men min Sjæl har faaet et dybt Saar, som aldrig vil læges. Jeg beder dig om Tilgivelse for den store Smerte, som jeg har tilføjet dig; tilgiv mig, kjære Moder!“

„Du hører jo, at jeg ikke har et eneste vredt, end ikke et bebrejvende Ord at sige dig. Og efter at have hørt din Fortælling om, hvad der er sket, et jeg nær ved at spørge mig selv, om du overhovedet har nogen Skyld i det skete, eller om du ikke snarere er et uskyldigt Offer.“

„Ja, et Offer!“

„Den smukke Frans — —“

„Lad os ikke tale om ham endnu en Gang. Hvad er det dog for en Magt, som han udøver over dig, naar du saaledes lyder ham som en Slave?“

„En forfærdelig, djævelagtig Magt.“

„Kan du ikke sætte dig op mod den?“

„Jeg har prøvet derpaa, men det er umuligt. Det er ikke nok at sige, at jeg er denne Mandes Slave, for Slaven har en Vilje, og det har jeg ikke overfor ham; jeg er som en Maskine, der sættes i Bevægelse ved hans Vilje.“

„Men det er jo forfærdeligt!“

„Ja, rædselsfuldt.“

„Og du siger, at du elsker ham ikke?“

„Nej, jeg elsker ham ikke. Jeg kan ikke beskrive de Hælselser, som han indgyder mig, det er nærmest en Slags Fregt og Afsmagt.“

„Hvad er han dog for et Menneske?“

„Undertiden tror jeg, at han er en Djævel.“

„Elsker han dig?“

„Det ved jeg ikke; det siger han, men jeg har ingen Tro til hans Ord.“

„Har han ikke givet dig Løfter?“

„Han har sagt, at han vilde gifte sig med mig.“

„Det vilde være en Opdrejning, og de onde Tungers vilde tie.“

„Jeg vilde samtykke i at blive hans Hustru, ikke for min egen Skyld, men af Hensyn til det Barn, som jeg snart skal føde til Verden; men jeg er vis paa, at han ikke mener det alvorligt med sine Løfter.“

„Saa er han da en ussel Karl!“

„Ja, ussel og feig!“ svarede den unge Pige med Bittershed.

Begge saa et Djeblit; saa sagde Felicia:

„Jeg er meget angstelig ved Tanken om Fremtiden. Naar vil betragte mig som en falden Pige. Jeg vil blive foragtet og overvældet med Fornærmelser, og alt det vil falde tilbage paa dig og min stakkels Fader. Jeg vilde gjerne bedst i at tage bort.“

„Hvorhen?“

„Langt her fra, saa langt som muligt. I en stor By vil jeg vist let kunne faa Arbejde i en Sykhus. Jeg har jo mine Sparepenge, som du endelig vilde have, at jeg skulde beholde, næsten to hundrede Francs; for de Penge kunde jeg leve, indtil — —. Senere kan jeg sætte mit Barn i Pleje, og jeg vil arbejde strengt for at opbrage det. Jeg er flittig og holder af at arbejde. Naar jeg tog bort, saa vilde I blive forskaandede for al Afgjærelse og Skam.“

„I stille, uheldige Barn!“

„Men, kjære Moder.“

„Kunde du virkelig have Hjerte til at forlade os?“

„Det vilde være mig en stor Sorg; men der gives nødvendige Døre, og jeg vilde bringe dette for at skaffe eder No og Fred.“

„Det er skækkeligt, hvad du siger, Felicia, og jeg begriber ikke, at du kan have saadanne Tanker. Det vilde give din Fader og mit Dødsstød, hvis du forlor os. Vi vil i Forening oppebide, hvad der vil ske, vi vil vi holde sammen i et og alt, og hvis du trænger til Forsvar, saa skal din Moder forsvare dig.“

„Saa vil jeg ikke forlade jer.“

„Det er godt. Og fra nu af vil du ikke skjule en eneste af dine Tanker for mig?“

„Nej, det løber jeg dig.“

„Og du giver dig ind under min Beskyttelse?“

„Ja.“

„Den skal du ikke komme til at mangle, det kan du være rolig for. Jeg er ogsaa modig. Hvis det slette Menneske ikke gifter sig med dig, hvis han er saa samvittighedsløs, at han forlader Moder og Barn, saa vil din Fader og jeg hjælpe dig med at opbrage det lille us